

TÓTH LÁSZLÓ

Elégia. A nőkhöz

FELJEGYZÉS EGY ÉN-ONTOLÓGIÁHOZ

*„Aki voltam, arra emlékeznetek
legyen kedv, és ne kötelesség dolga.”*

(Petri György)

*Gondoljátok meg,
gondoljátok meg, ti mind,
kik szerettetek, s ti is, kik nem,
kiket engem szeretni vagy nem szeretni
teremtett az isten,
s ti is gondoljátok meg jól,
kiket én is szerettem olykor-olykor,
vagy kikkel csak úgy elvultunk,
ahogy elvan időnként,
ahogy elvan a másikkal az ember,
eltelve közben
másnak takargatott szerelemmel,
gondoljátok,
gondoljátok meg,
maholnap negyvenéves vagyok:
lovagoltam hintaló-napokon,
átbukdácsoltam göröngy-éveken,
s szelek tépik, íme,
bósz esők porlasztják immár
szikla-szép életem,
és lassan több bennem a halál,
mint amennyi élet volt
bennem valaha is,
s már reggel,
rögtön ébredés után,
amikor hirtelen fölfáj,
amikor szikkadó húsomban, szuvasodó
csontjaimban, lankadó zsigereimben hirtelen fölfáj,
fölfáj és fázni kezd minden porcikámban
a hunyorgó reggel,
amikor álommá minősül vissza
a nehezen jött, ám annál gyorsabban bomló álom,
amikor megszokott mozdulataim keresem az ébredéshez,
de hirtelen egyiket sem találok,
ebben a köztes időben,*

amikor még szemét dörzsöli bennem a lélek,
én már az őzlábakon közelítő
éjszakától félek,
az álmatlan és álmotlan éjszakáktól,
amikor úgy feszül körém szobám magánya,
akár bűvárharang köré a tenger mélye,
amikor mélyvízi szörnyek
szobám meghitt tárgyai,
s én mindegyiktől
külön-külön
rettegek,
félek,
és nem és nem és nem akar jönni az álom,
és nem és nem és nem és nem akar megvirradni,
gondoljátok meg,
gondoljátok meg, ti mind,
kikkel szerettük,
s ti is,
kikkel nem szerettük egymást,
nem adhattam többet néktek,
csak annyit, hogy éltem,
s ha vétettem ellenetek,
az is ennyi volt,
ennyi volt a vétkem,
éltem – nem néktek, nem magamnak,
s másoknak sem,
csak úgy,
ahogy botor bogárka vagy madár az ágon,
nincs már bennem szerelem,
ami volt – annyi volt,
nálatok hagytam, nem sajnálok,
ma meg már egyre kevésbé érzem késztetését
annak, hogy szeressem,
s egyre gyakrabban érzem magam egyedül
már szeretkezés közben is,
pedig mennyire belétek tudtam veszni egykor,
hogy veletek együtt támadjak fel
újra és újra,
hogy veletek jussak el a gyönyör
valóságot a csodától elválasztó határán túlra,
ha hozzáértem a lábatokhoz,
a lábatok mosolygott,
ha a mellekhez,
a mellek,
minden szeretkezésünkör
a belső szerveink is szeretkeztek,
szeretkezett a májunk, a tüdőnk,
a szívünk, lépünk, epénk,

zsigereim a zsigereiteket szólongatták
s becézgették szerelmesen,
hogy halljalak benneteket,
egyszemélyben voltam én mindenki,
aki hall,
s hogy lássalak,
mindenki, aki lát,
de íme, a nőekkel együtt hal ki,
velük együtt hal ki belőlem immár a világ,
a nőekkel, akik elhagytak engem,
s a nőekkel halok meg lassan,
akiket én hagyok el,
emléketek verdes csak immár fölöttem,
mint két élő szárny,
melyek közül kipusztult már a madárka,
nyelvemmel behajoltam a szátokba,
nyelvetekkel behajoltatok
a számba,
szememmel a szemetekbe
és szemetekkel a szemembe,
életemmel az életekbe
és életekkel az életembe,
még a beleim és a zsigereim is értetek
dolgoztak, ha az enyémekek voltatok,
s amikor elhagytatok éppen,
azért, hogy túléljétek benneteket,
szerettem volna, ha egyszer is a helyetekben lehetek,
s átélhetem,
előbb külön-külön,
azután egyszerre mindazt a kéjt,
amit egyenként éltetek meg velem,
de vajon túlélné-e,
túlélné-e az ember
a gyönyört, ha egyszerre szakadna rá,
amiben egyenként részesítették vad kedvesei,
s amibe kedvesei is egyenként örültek bele
újra meg újra,
egyenként minden vak kézben hörgő szelíd szűz,
s minden angyalarcú kurva,
gondoljátok meg,
gondoljátok meg, ti mind,
kiknek életéhez a magamét hozzáélem,
ha szemetekre nem és nem és nem akar jönni az álom,
és nem és nem és nem és nem akar megvirradni köröttetek,
maholnap negyvenéves vagyok,
életnek egyre rútabb,
de egyre szebb és szebb halálnak,
ó,

*hányszor öltözködtem testetekbe,
a hajatokat öltöttem magamra,
leheleteteknek csecsemőillatát
vagy részeg bűzét öltöttem magamra,
a bőrötöket,
karotokat, combotokat öltöttem magamra,
ágyékotok selymét, bársonyát,
s veletek együtt
magamra öltöttem a torz mindenséget,
bolygók, meteorok közt szeretkezünk,
kozmosz csillagporban fulladoztunk,
ha nyomta oldalatokat valami,
holdat, napot vettem ki alóla,
tollpihét,
vak szobáitokban
megbámult minket tükrötök,
mely pokoli bendőként nyeli el
és rejti magába minden titkotok,
hányszor,
ó, hányszor öltözködtem nagy,
benső csöndetekbe,
szátok sziklakövei közül
öntudatlan előbugyogó hangotok
forrásvizébe,
izmaidok rángásába,
hússotok halk remegésébe,
hányszor szerettem volna
látni magam a szemetekkel,
hallani magam a fületekkel,
érezni szagomat az orrotokkal,
ó, hányszor,
hányszor néztem testetek a testemmel,
falloszom hányszor méregette melleitek, hasatok,
hányszor kacsintott össze szemetekkel, szátokkal,
hányszor bámészkodott vulvátokban,
testetek által
a világ
tárult s tágult ki előttem valahányszor,
testetek volt a tavasz,
testetek volt a nyár,
testetek volt az ősz, a tél,
testetekben a vadon szólt –
ág reccsent, levelek zizegtek,
avar zörrent,
almafákkal szegélyezett utak voltatok,
komótosan poroszkáltam
vagy éppen szaporábbra fogtam lépteim rajtatok,
s mint akinek ezernyi dolgalútja van,*

akárhányszor buktam is el,
 talpra szökkentem
 untalan,
 letéptem a körmöm,
 hogy beléje ülve
 hajózhassatok át az éjszakán,
 kitéptem a hajam,
 hogy azzal bélelve ki vackotok,
 vészeljétek át a telet,
 a magány boltíve alatt álltunk,
 bőszen záporoztak ránk a csillagok,
 árvák voltunk,
 elhagyottak,
 boldogok,
 itt kuksolok most,
 akár tengermélybe merült bűvárharangban,
 szobám magányában az éjszaka fenekén,
 és nem és nem és nem akar jönni az álom,
 és nem és nem és nem és nem akar megvirradni,
 maholnap negyvenéves vagyok:
 lovagoltam hintaló-napokon,
 átbukdácsoltam göröngy-éveken,
 s szelek tépik, íme,
 bős esők porlasztják immár
 szikla-szép életem,
 s jó lenne tudni,
 jó lenne végre tudni,
 szeretkezéseinkből magatokra emlékeztek-e csupán,
 vagy belőlem is megőriztetek valamit,
 megőriztettek-e az öntudatlan harapást,
 mellyel nyakamba, vállamba,
 karomba martatok,
 mert én őrzöm fogaitok nyomát,
 ami fájdalom volt tegnap,
 élő emlék ma,
 gondoljátok meg,
 gondoljátok meg, ti mind,
 kik szerettetek, és ti is, kik nem,
 kiket engem szeretni vagy nem szeretni
 teremtett az isten,
 egymás által –
 mint árvát az árva –
 mi végső soron magunkat
 rúgtuk, haraptuk, tömködtük át
 az örökkévalóból
 az örökkévalóságba.